

Aleksandar Trajkovski

Zašto nisam rimokatolik?

Novi Travnik, 2014

Kršćanska baptistička crkva
www.kbent.net

Sadržaj

Sveci i Marija 1.....	5
1. Rimokatolički nauk o svecima i Mariji.....	5
2. Biblijski nauk o svecima i Mariji.....	11
Sveci i Marija 2.....	15
1. Argumenti kojim se pokušava opravdati idolopoklonstvo.	15
Razlike u riječima.....	15
Razlika između poštovanja ljudi i štovanja Boga.....	16
2. Poštivanje svetaca i Marije nije isto što i poštivanje ljudi... ..	17
3. Štovanje svetaca i Marije ne samo da je grešno nego je i beskorisno.....	18
4. Marijino veličanstvo.....	19
Pitanje objave i autoriteta.....	25
1. Šta je Predaja?.....	25
2. Problemi s predajom.....	27
Sola Scriptura.....	37
1. Sola scriptura nije	38
2. Sola Scriptura je.....	39
3. Dokazi za ispravnost principa.....	40
Dokazi da je Biblija vrhovni autoritet.....	40
Dokazi da je Biblija jasna.....	40
Dokazi da je Biblija dovoljna.....	43
Zaključak.....	45

1

Sveci i Marija 1

Neki pitaju zašto ne idemo u rimokatoličku crkvu? Zašto imamo svoju? Rimokatolička crkva je bogata i ima puno više članova. Da smo rimokatolici niko nas ne bi nazivao sektašima i govorio nam iza leđa. Zašto nismo rimokatolici ili pravoslavci ili muslimani? Zašto smo se odlučili baš za baptističku crkvu?

U ovoj brošuri ću odgovoriti na pitanje zašto nisam rimokatolik. Ne želim nikoga vrijeđati ili ocrnjivati nego javno iznijeti svoja uvjerenja i razloge. Navest ću dva osnovna razloga zbog kojih se ne opredjeljujem za rimokatolika. Prvi je zbog učenja i prakse rimokatoličke crkve, a drugi zbog osobnog iskustva. Pokušat ću objasniti koja učenja rimokatoličke crkve utječu na to da ne mogu biti rimokatolik niti ekumenista.

1. Rimokatolički nauk o svecima i Mariji

Prema mom shvaćanju (i klasičnom protestantskom učenju) postoje bitne razlike između učenja rimokatoličke crkve i Božije riječi – Biblije. Jedna od razlika, koja nije najvažnija, ali je najočiglednija, je učenje o svecima i njihovoj ulozi u crkvi. Poznato je da se rimokatolici osim Bogu mole Mariji i drugim svecima. Izrađuju njihove slike i kipove te se pred njima klanjaju i mole. Ta praksa u crkvi je za mene veliki problem i jedan je od razloga zašto ne mogu biti rimokatolik niti ekumenista. Evo nekoliko tekstova iz službenih dokumenata rimokatoličke crkve:

Sveti sabor zapovijeda svim biskupima i ostalima koji vrše vlast i brigu naučavanja, da u skladu s običajima katoličke i apostolske crkve primljenima od vremena početaka kršćanske religije, u suglasnosti sa svetim ocima i dekretima svetih sabora: da

ponajprije marljivo poučavaju vjernike o posredovanju i zazivanju svetaca, o štovanju relikvija i o zakonitoj upotrebi slika, učeći ih, da sveci kraljujući zajedno s Kristom Bogu prinose svoje molitve za ljude; da je dobro i korisno ponizno ih zazivati i utjecati se njihovim molitvama i njihovoj pomoći kako bi izmolili dobročinstva od Boga, po njegovom Sinu, Isusu Kristu Gospodinu našem, koji je jedini naš Otkupitelj i Spasitelj; te da bezbožno misle oni koji niječu da bi trebalo zazivati svece koji u nebu uživaju vječno blaženstvo; ili koji tvrde da se oni ne mole za ljude ili da je krivoboštvo njih zazivati kako bi se molili i za nas pojedinačno, ili da je to suprotno Božjoj riječi, i da se protivi časti jedinog posrednika (između) Boga i ljudi Isusa Krista [usp. 1 Tim 2,5]; ili da je ludo riječju ili mislima moliti one koji kraljuju na nebu. (Dekret o zazivanju, štovanju i relikvijama svetaca i o svetim slikama, Tridentski sabor, XXV 3. XII. 1563)

Iz teksta je jasno da rimokatolička crkva uči da svece, tj. ljude koji su umrli i koji se nalaze na nebu, treba ponizno zazivati odnosno moliti im se za pomoć jer se oni mole Bogu za nas. Zanimljiv tekst nalazimo i u Katekizmu katoličke crkve:

2683 *Svjedoci koji su nas pretekli u Kraljevstvu, posebno oni koje crkva štuje kao "svece", sudjeluju u živoj molitvenoj predaji primjerom svoga života, spisima koje su ostavili i svojom molitvom danas. Oni promatraju Boga, slave ga i ne prestaju se brinuti za one koje su ostavili na zemlji. Ušavši "u radost" svoga Gospodara, "postavljeni su nad mnogim". Njihovo je posredovanje najviša služba u Božjem naumu. Možemo i moramo ih moliti da posreduju za nas i za sav svijet.*

Iz navedenih tekstova je jasno da prema učenju rimokatoličke crkve trebamo i moramo se moliti ljudima koji su umrli i nalaze se

u raju (npr. djedu ili pradjedu), posebno onima koje crkva štuje kao svece (svetom Anti ili Ani).

Zašto je za mene ovaj nauk toliko problem? Navest ću nekoliko razloga odnosno argumenata protiv molitve svecima.

Prvi razlog je što u čitavoj Bibliji ne vidimo niti jedan primjer da se neki Božiji sluga moli svecima ili bilo kojem pokojniku. Biblija opisuje povijest od postanka svijeta pa do kraja prvog stoljeća naše ere i nigdje, niti na jednom mjestu u Bibliji, ne možemo naći nešto takvo. A sada vidimo toliko svetaca kojima se možemo i moramo moliti. Zar to nije neobično?

Drugi razlog je što Biblija strogo zabranjuje takvu praksu. Navest ću dvije stvari: (1) Biblija zabranjuje štovanje likova i slika, (2) zabranjuje molitve pokojnicima.

"Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva. Nemoj imati drugih bogova uz mene. Ne pravi sebi lika ni oblića bilo čega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. Ne klanjaj im se niti im služi. Jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran. (Izl 20:2-5)

Prva Božija zapovijed zabranjuje štovanje drugih Bogova osim Jahve jedinog. Jednako zabranjuje klanjanje i služenje kipovima i likovima bilo ljudi bilo drugih stvorenja. Prema tome, budući da je čašćenje kipova i slika sastavni dio rimokatoličke religije, pitamo se kako je to moguće prakticirati a istovremeno tvrditi da se poštuje prva zapovijed? Evo službenog odgovora iz Katekizma katoličke crkve:

2129 Božji je nalog sadržavao zabranu praviti bilo kakav rukotvoren Božji lik. Ponovljeni zakon tumači: "Pazite dobro!

Onoga dana kad vam je Gospodin, Bog vaš, govorio isred ognja na Horebu, niste vidjeli nikakva lika (...)" (Pnz 4,15-16). To je Bog posve transcendentni koji se objavio Izraelu. "On je sve!", ali istodobno jest i "iznad svih djela svojih" (Sir 43,27-28). On je "sam Tvorac ljepote" (Mudr 13,3).

***2130** Ipak je Bog, već od Staroga zavjeta, naredio ili dopustio da se prave likovi koji bi simbolično vodili k spasenju u utjelovljenoj Riječi: tako npr. mjedena zmija, kovčeg Saveza i kerubi.*

Šta se ovim želi reći? Priznaje se da Biblija zabranjuje pravljenje bilo kakvog rukotvorenog Božijeg lika. Međutim, to nije sve što biblijski tekst zabranjuje. Jasno stoji da se ne prave likovi, niti ljudi, niti bilo kojih drugih stvorenja kojima bi se služilo i klanjalo. Dakle, ne samo Božiji lik, nego nikakav lik.

Katekizam kaže da je Bog već u Starom zavjetu zapovjedio da se prave likovi koji bi simbolično vodili spasenju u utjelovljenoj Riječi. Navode se mjedena zmija, kerubini i kovčeg Saveza. S ovom se tvrdnjom moramo složiti. Međutim, ovim nipošto nije opravdana rimokatolička praksa štovanja kipova i slika. Likovi u starozavjetnom hramu bili su napravljeni sa svrhom da budu ukras ili simbol nebeskih stvarnosti. Kerubini nisu nipošto napravljeni da bi im se neko molio, ljubio ih, ili se molio anđelima koje oni predstavljaju.

Vidimo da katolički nauk ne daje adekvatan odgovor nego još i priznaje da, barem u Starom zavjetu, Božiji narod nije smio štovati kipove i likove. Pogledajmo šta Katekizam kaže u daljnjem tekstu:

***2131** Sedmi opći sabor u Niceji (god. 787.), polazeći od otajstva utjelovljene Riječi, nasuprot ikonoboraca, opravdao je časćenje*

ikonâ: ikonâ Kristovih, ali i Bogorodice, andjelâ i svih svetaca. Utjelovivši se, Božji je Sin otvorio novu "ekonomiju" slika.

Obratimo pažnju kako katekizam pokušava opravdati čašćenje kipova i slika. **Prvo**, tvrdi da je sedmi opći sabor u Niceji (god. 787) opravdao čašćenje ikona. Šta nam to govori? Govori da nigdje u Bibliji, niti u Starom, niti Novom zavjetu, Božiji ljudi nisu častili i štovali kipove ili ikone. Tek sabor u Niceji, 700 godina nakon što je Biblija napisana, opravdava čašćenje ikona.

Drugo, tvrde da je Sin Božiji, utjelovivši se, otvorio novu "ekonomiju" slika. Šta se ovim želi reći? To da je u Starom zavjetu bilo zabranjeno pravljenje i štovanje kipova, jer se Bog nije ukazao u obliku nekog lika, a sada, u Novom zavjetu, nakon što se Krist utjelovio, možemo praviti kipove i slike. Zanimljiva tvrdnja koja je u svakom slučaju suprotna Bibliji iz barem dva razloga. Prvi je što Bog u Starom zavjetu upućuje da bi pravljenje Božijeg obličja bilo pokvarenost.

Pazite dobro! Onoga dana kad vam je Jahve, Bog vaš, govorio isred ognja na Horebu, niste vidjeli nikakva lika, da se ne biste pokvarili te da ne biste pravili sebi kakva klesana lika, kipa muškoga ili ženskoga obličja, ni obličja kakve životinje što je na zemlji, ni obličja kakve ptice što pod nebom lijeta, ni obličja bilo čega što po zemlji gmiže, ni obličja kakve ribe što je u vodi pod zemljom. (Pnz 4:15-18)

Tekst kaže *da se ne biste pokvarili*. Bog takvu praksu naziva pokvarenošću. Kristovo utjelovljenje ni najmanje ne ukida Božiju zapovijed protiv kipova i likova. Smiješno je tvrditi da je pravljenje kipova i likova prije bio znak pokvarenosti i grešnosti, a sada znak pobožnosti.

Drugi razlog je taj što je tvrdnja iz katekizma suprotna biblijskom učenju jer Novi zavjet o kipovima naučava jednako kao i Stari zavjet.

Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravедnost ljudi koji istinu sputavaju nepravедnošću. Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. Jer premda upoznaše Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomrači bezumno srce njihovo. Gradeći se mudrima, poludješe i zamijeniše slavu neraspadljivog Boga likom, obličjem raspadljiva čovjeka, i ptica, i četveronožaca, i gmazova. Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščašćuju svoja tijela, oni što su Istinu – Boga zamijenili lažju, častili i štivali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen. (Rim 1:18-25)

Očito je da se kipovi ne smiju štovati odnosno ne samo kipovi nego bilo kakvo stvorenje. Koliko je meni poznato svi sveci su stvorenja i ne smiju se štovati. Štuje se samo Stvoritelj!

Katekizam dalje kaže ovako:

2132 Kršćansko štovanje slika nije suprotno prvoj zapovijedi, koja zabranjuje kumire. Doista, "čast iskazana slici odnosi se na onoga koji je slikom prikazan", i "tko štuje sliku, štuje osobu koja je na njoj prikazana". Čast iskazana svetim slikama jest "čaććenje puno poštovanja", a nipošto klanjanje, koje pripada samo Bogu. Štovanje se ne iskazuje slikama uzetima u sebi, nego ukoliko vode k utjelovljenom Bogu. Prema tome pokret duha prema slici

ukoliko je slika ne staje na njoj, nego smjera k onome što slika predstavlja.

Pitanje je kako katolici mogu štovati kipove i slike a i dalje tvrditi da poštuju prvu zapovijed? Odgovor je da to nije suprotno prvoj zapovijedi iz dva razloga. Prvi je da se čast ne iskazuje samoj slici, nego onome koga slika predstavlja. A drugi je da se čašćenje slika razlikuje od čašćenja Boga. Čašćenje slika je čašćenje puno poštovanja, nipošto klanjanje koje pripada samo Bogu. Drugim riječima, častimo sliku, ali ne na isti način ili u istom smislu u kojem častimo Boga, i zato to nije kršenje prve zapovijedi.

Ovi argumenti uistinu nisu nikakvi argumenti. **Prvo**, zar nisu i pogani koji su štovali bogove od kamena i drveta smatrali da je njihov bog puno više od tog kamena i drveta? Da drvo samo predstavlja boga? **Drugo**, kakav je argument reći da štujemo slike, ali ne u istom smislu kao Boga, ako jasno i glasno ne objasnimo u čemu je razlika? **Treće, pitam se koliko je stvarno istinito reći da crkva ne štuje ili časti svece i Mariju u onom smislu u kojem se klanja Bogu?** U katekizmu, na mjestu gdje se tumači prva zapovijed i govori o klanjanju Bogu, navodi se molitva, žrtva i zavjet kao izraz klanjanja i štovanja Boga. Zar se katolički vjernici ne mole i ne zavjetuju i svecima i Mariji? U čemu je stvarno razlika, ako uopće postoji, između štovanja svetaca i štovanja Boga? Čini se da rimokatolička teologija pokušava napraviti razliku iako je jasno da ona u praksi ne postoji.

2. Biblijski nauk o svecima i Mariji

Biblija jasno zapovijeda da se klanja samo Bogu i služi jedino njemu. Sveci i Marija tu nemaju apsolutno nikakvo mjesto. Ostaje činjenica da je štovanje slika i kipova kršenje Božije zapovijedi i da je to pokvarenost u Božijim očima. Ako ovi argumenti nisu

dovoljni, navest ću i tekst koji potvrđuje da Biblija strogo zabranjuje ne samo štovanje kipova i slika nego i molitve svecima i Mariji.

Izvođeci Izraelce iz Egipta, Bog ih je poveo u zemlju koji im je obećao. Međutim, u toj zemlji su živjeli neki drugi narodi. Bog je odlučio da ih uništi i njihovu zemlju dadne Izraelcima. Zašto ih je odlučio uništiti? Jer se mjera njihovih grijeha navršila, pretjerali su s grijehom.

Kad uđeš u zemlju koju ti daje Jahve, Bog tvoj, nemoj se priučavati na odvratne čine onih naroda. Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svoga sina ili svoju kćer; tko bi se bavio gatanjem, čaranjem, vraćanjem i čarobnjaštvom; nitko tko bi bajao, zazivao duhove i duše predaka ili se obraćao na pokojnike. Jer tko god takvo što čini gadi se Jahvi; zbog takvih odvratnosti njih i goni ispred tebe Jahve, Bog tvoj. Budi posve vjeran Jahvi, Bogu svome. (Pnz 18:9-13)

Kananski narodi su bili uništeni jer su zazivali duhove, duše predaka i obraćali se na pokojnike. To je spiritizam, nekromancija, crna magija. Zar molitve svecima i Mariji nisu isto što i zazivanje duhova, duša predaka i obraćanje na pokojnike? Za zazivanje duhova nije potreban stol na tri noge bez ijednog čavla, visak ili koje drugo pomagalo. Čim uputiš molitvu svecu ili Mariji zazivaš duše predaka i obraćaš se na pokojnike, i **to je Bogu odvratnost**. Zbog takvih odvratnosti je uništio narode čiju su zemlju zaposjeli Izraelci.

Biblija tvrdi da je zazivanje duša predaka i obraćanje na pokojnike Bogu odvratno. Katekizam rimokatoličke crkve, kao što smo jasno vidjeli, naučava da vjernici moraju zazivati duše predaka, odnosno obraćati se na pokojnike, posebno one koje je crkva

proglasila svecima. Ko može pomiriti učenje Biblije i učenje katekizma? Ko može vjerovati da ova dva različita učenja dolaze od istog Boga? Istina može biti samo jedna: ili se molitve svecima Bogu gade, ili su mu ugodne. Biblija kaže da mu se gade, a katekizam da su mu ugodne. Ja vjerujem Bibliji.

Zašto nisam rimokatolik? Jedan razlog je što se učenje rimokatoličke crkve direktno suprotstavlja učenju Biblije, kao što smo vidjeli na primjeru prakse štovanja svetaca i Marije. U čitavoj Bibliji koja pokriva povijesni period od postanka svijeta pa sve do prvog stoljeća, ne postoji niti jedan primjer vjernog Božijeg čovjeka koji se moli pred kipom svecu ili kome drugom, osim jedinom Bogu. Takvog primjera nema jer je Bog strogo zabranio da se takvo što radi. Vidjeli smo da je zazivanje duša predaka ili obraćanje na pokojnike Bogu odvratno. Na kraju ovog poglavlja pročitajmo još par tekstova iz Novog zavjeta.

Kad je Petar ulazio, pohrli mu Kornelije u susret, padne mu k nogama i pokloni se. Petar ga pridigne govoreći: "Ustani! I ja sam čovjek." (Dj 10:25-26)

Ja, Ivan, čuo sam i vidio sve ovo. I kad sam to vidio i čuo, padoh pred noge anđelu koji mi to pokaza da mu se poklonim. A on će mi: "Nipošto! Sluga sam kao i ti i braća tvoja proroci i svi koji čuvaju riječi ove knjige. Bogu se pokloni!" (Otk 22:8-9)

Kome ćemo se klanjati? Stvorenjima ili Stvoritelju, bogovima ili Bogu?

Sveci i Marija 2

U prethodnom poglavlju smo proučili neke od razloga zašto nisam ili zašto nismo rimokatolici, ali i zašto nismo ekumenisti. Govorio sam o rimokatoličkoj praksi štovanja kipova i svetaca koja ne samo da nije biblijska nego se suprotstavlja Božijim zapovijedima zapisanim u Bibliji. Ono što me dodatno zabrinjava u vezi rimokatoličke crkve je da njeni predstavnici ne žele priznati da se njihovo učenje suprotstavlja učenju Biblije. Iako priznaju da mnoge njihove doktrine ne postoje u Bibliji, vjeruju da klice tih doktrina postoje odnosno da su u skladu s Biblijom. To jednostavno nije istina, što sam i pokazao na nekim primjerima. Vidjeli smo da je štovanje iskazano svecima i Mariji pogrešno jer takvo štovanje zaslužuje samo Bog. Štovati nekoga drugog, osim Boga, na način na koji katolici štuju svece i Mariju nije ništa drugo nego idolopoklonstvo.

1. Argumenti kojim se pokušava opravdati idolopoklonstvo

Razlike u riječima

U prvom dijelu poglavlja razmotrit ćemo još neke argumente pomoću kojih rimokatolici nastoje opravdati svoju religioznu praksu. Pokušavaju na neki način napraviti razliku između štovanja koje se iskazuje svecima, Mariji i Bogu. Za štovanje Boga koriste termin *latria*, za štovanje Marije *hyperdulia*, a za štovanje svetaca *dulia*. Tako u praksi jednako štuju Boga, Mariju i svece dajući štovanju drugačije nazive: "Ovo je *latria*, ovo *hyperdulia* a ovo *dulia*." Ali u čemu je stvarna razlika između štovanja Boga, Marije i svetaca? **Nema bitne razlike osim u terminima koji se koriste.**

Mariji se možemo moliti, klanjati pred njezinim kipom i ljubiti ga. Možemo joj izricati hvalospjeve i veličati je bez bojazni da smo prekršili prvu zapovijed ili počinili grijeh idolopoklonstva, jer rimokatolička crkva uči da je štovanje koje iskazujemo Mariji samo hyperdulia, a ne latría. Da ovakvo tumačenje nije žalosno bilo bi smiješno.

Zanimljivo je znati da u svom izvornom značenju riječ *latría* odnosno grčka riječ *latreia* označava službu radnika ili najamnika, a *dulia* službu roba (dulos = rob) odnosno ropstvo. Vidimo da je riječ *dulia* jača nego *latría*. Grci su bili ponosni na svoju slobodu i bila bi uvreda nazvati ih robovima pa se čak nisu nazivali niti robovima bogova. Ni službu bogovima nisu označavali riječju *dulia* nego *latría*. Biblija vjernike naziva robovima Božijim odnosno Kristovim, stoga nam nije i ne bi trebalo biti ispod časti našu službu Bogu nazvati duliom odnosno službom koju rob iskazuje gospodaru.

Razlika između poštovanja ljudi i štovanja Boga

Rimokatolički teolozi su pomoću još jednog argumenta pokušali objasniti razliku između štovanja Boga i svetaca. Primijetili su da u Bibliji postoji razlika između poštivanja ljudi i poštivanja Boga. Bog je zapovijedio da poštujemo roditelje, starješine, kraljeve, vlasti. Vidimo da se ljudi klanjaju pred kraljevima i tako im iskazuju čast. Katolička enciklopedija navodi primjer Meribala koji se poklonio pred Davidom.

Kad je Meribaal, sin Jonatana, sina Šaulova, došao k Davidu, pade ničice i pokloni se. A David reče: "Meribaale!" On odgovori: "Evo tvoga sluge!" (2 Sam 9:6)

Prema tome, poštovanje iskazano ljudima (to uključuje svece, ali i anđele) bi trebalo biti dulia, a poštovanje iskazano Bogu latría. Šta reći na ovakve argumente osim da su besmisleni. **Kada bi katolici poštivali svece i Mariju na način kojim poštujemo žive ljude, ili se s poštovanjem prisjećamo umrlih, onda ne bih imao problema s rimokatoličkim učenjem.** Međutim, nije tako. Poštivanje svetaca i Marije daleko nadilazi poštovanje koje iskazujemo običnim ljudima. To je štovanje koje se smije iskazati jedino Bogu stvoritelju, a nipošto stvorenju. To ću i objasniti i dokazati.

2. Poštivanje svetaca i Marije nije isto što i poštivanje ljudi

Iznijet ću nekoliko argumenata koji pokazuju da štovanje svetaca i Marije nije isto što i poštivanje ljudi. Ne samo to, nego poštivanje svetaca i Marije više liči poštivanju ili štovanju bogova. Katolici svecima i Mariji pripisuju natprirodne moći. Sveci i Marija su postali sveprisutni, sveznajući i gotovo svemogućí. Ako tvrdimo da se možemo moliti svecima i da oni čuju naše molitve, onda slijedi da su oni sveprisutni. Možemo pretpostaviti da se baš u ovom trenutku Mariji moli 10 000 ljudi u raznim krajevima svijeta. Ako tvrdimo da ih Marija čuje, onda znači da je ona prisutna na 10 000 raznih mjesta u svijetu odjednom i da će biti prisutna na još 10 000 drugih mjesta ukoliko se još 10 000 ljudi odluči moliti u tom trenutku.

Osim što mora biti sveprisutna, mora biti i sveznajuća u smislu da može čuti i one molitve koje ljudi izriču u sebi. Mora biti sposobna da čita misli. Osim što je sveprisutna i sveznajuća, neophodno je da bude dovoljno moćna da usliša te molitve. Za to je potrebna božanska moć. Proizlazi da se, kada je riječ o Mariji i svecima, više ne govori o običnim ljudima, nego o bogovima.

Jest, imamo jednog vrhovnog Boga, ali imamo i vojsku manjih bogova među kojima Marija zauzima posebno mjesto.

Osim što su sveci i Marija sveprisutni, sveznajući i svemoćni, imaju još neke osobine kojima nalikuju samom Bogu ili ga čak nadilaze. Ovdje mislim na ljubav, milost i milosrđe. Ako mislimo da ćemo biti prije uslišani ako se molimo Mariji nego Bogu, pokazujemo da vjerujemo da nas Marija voli više od Boga. Jer ukoliko vjerujemo da Bog ima više ljubavi i milosti nego bilo ko drugi, onda ćemo ići direktno njemu i njemu se moliti. Budući da idemo nekom drugom, pokazujemo kako vjerujemo da nas taj drugi voli više.

Čuo sam argumente tipa: Isus je milostiv ali je i sudac, a Marija je samo milostiva. To bi trebalo značiti da kod nje imamo više šanse. Ponavljam, da nije žalosno bilo bi smiješno. Ljudska drskost se usuđuje uspoređivati Mariju s Bogom i k tome još zaključiti u korist Marije. To je strašno.

Vidimo, dakle, da su Marija i sveci uzdignuti na nivo bogova. Jest, oni su poslušni jednom Bogu, oni mu se mole, manji su od njega, ali su svejedno bogovi. Rimokatolička crkva tvrdi da to nije tako, ali argumenti koje iznose, kao što smo vidjeli, nemaju vrijednosti.

3. Štovanje svetaca i Marije ne samo da je grešno nego je i beskorisno

Tvrdnja koju ću često ponavljati je da mnoga učenja rimokatoličke crkve ne samo da ne postoje u Bibliji nego su suprotna učenju Biblije. Ne samo da Biblija nigdje ne uči da Marija i sveci čuju i uslišavaju molitve nego uči upravo suprotno: da ne čuju i ne uslišavaju. Prorok Izaija kaže Bogu ovako:

...jer Otac si naš! Abraham nas ne poznaje i ne spominje nas se Izrael; Jahve, ti si naš Otac, Otkupitelj naš – ime ti je oduvijek. (Iz 63:16)

Abraham i Izrael su dvojica visoko rangiranih svetaca u nebu. A evo ovdje Izaija tvrdi da oni ne poznaju ljude na zemlji. To podrazumijeva da oni niti čuju niti uslišavaju molitve ljudi.

4. Marijino veličanstvo

Moja tvrdnja jest da rimokatolici čine grijeh idolopoklonstva jer se klanjaju i mole svecima i Mariji odnosno časte ih onom čašću koja pripada samo Bogu. U daljnjem tekstu želim pokazati na koji način i koliko su katolici uzveličali Mariju. Sami odlučite je li Marija u rimokatoličkoj vjeri ljudsko biće ili božanstvo. Postoji nekoliko zanimljivih tvrdnji o Mariji koje rimokatolički vjernici moraju vjerovati. Jedan nekatolički teolog je to označio kao sedam koraka do božanstva.

1. Marija nazvana majka Božija (Koncil u Efezu, 431.)
2. Bezgrešno začeta (1854.)
3. Trajno djevica (Konstantinopol 553.)
4. Suotkupiteljica
5. Uznesena u nebo (1950.)
6. Posrednica svih milosti
7. Kraljica neba (1954.)

Za mene ovo nije ljudsko biće. Puno više nalikuje na božanstvo. Redom ćemo promotriti navedene tačke.

Prvo, znamo da je Bog stvoritelj i gospodar neba i zemlje. Reći za Mariju da je **majka Božija** znači uzdići je na nivo božanstva. (Međutim, na koncilu u Efezu /431/ kada je ovaj termin službeno

prihvaćen, nije su uopće raspravljalo o Mariji, nego o Kristu. Diskutiralo se o kristologiji, a ne o mariologiji. Marija tada nije bila ni blizu onome što je sada.)

Drugo, katolička crkva uči da je Marija **bezgešno začeta**, bez ljage istočnog grijeha, ali i da nikada nije učinila niti jednog grijeha. (8. 12. 1854.)

Treće, **vazda djevica**. Katolička crkva tvrdi da je Marija kao djevica začela Krista i s tim se zasigurno slažemo i kažemo amen! U ponekim tvrdnjama se slažemo s katolicima. Međutim, oni idu dalje i kažu da je Marija ostala djevica nakon što je rodila Krista. Tvrde da u braku s Josipom nije prakticirala seksualne odnose. Idu i dalje od toga vjerujući da je Krista rodila na čudesan način koji nije utjecao na njezino djevičanstvo. Krist se navodno čudesno pojavio iz njezine utrobe. Nije rođen na način na koji smo rođeni mi smrtnici.

Četvrto, naučava se da je Marija **suotkupiteljica** s Kristom. Svojim djelom je doprinijela Kristovom djelu. Pristankom da će roditi sina surađivala je na čitavom djelu koje će njezin sin izvršiti. Ona je prinijela sina na križu Bogu. Trpjela je i patila s njim. Toliko je patila da je i sama uskoro umrla. Tako imamo da Krist nije jedini otkupitelj, nego su on i Marija zajedno ostvarili djelo otkupljenja. Naravno, njezina uloga, kažu, nije jednaka Isusovoj, ali svejedno ima ulogu u otkupljenju.

Papa Benedikt XV je napisao:

Marija je patila i skoro umrla sa svojim napaćenim Sinom; zbog spasenja čovječanstva odrekla se svojih materisnkih prava i, koliko je to o njoj ovisilo, prinijela svoga Sina kako bi umirila božansku pravednost, tako da možemo slobodno reći da je

zajedno s Kristom otkupila čovječanstvo. (Evangelje po Rimu, str 171)

Peto, kažu da je **uznesena u nebo** (Dogmom proglasio papa Pio XII, 1950). Nije jasno je li stvarno umrla ili ne, ali se tvrdi da je uznesena na nebo, dušom i tijelom, kao i Isus. Nakon toga je sjela s desna svome Sinu. Pravoslavna crkva uči da je umrla i bila tri dana u grobu, nakon toga uskrsnula i uznesena.

Šesto, ona je **posrednica svih milosti**. Krist je glava crkve a Marija je vrat. Od Krista sve primamo preko Marije. Papa Leon XIII kaže ovako (1891): *Niko ne može Ocu osim kroz Sina i niko ne može Sinu osim kroz njegovu majku Mariju. Presveta djevice, niko ne može spoznati Boga osim po tebi. Majko Božja, niko se neće spasiti ako ne traži spasenja od tebe, i niko neće primiti nikakav dar s prijestolja milosti osim po tebi.* (Evangelje po Rimu, 184.)

Zanimljivo je da rimokatolička crkva uči da je Krist jedinstveni i jedini posrednik, ali je ipak i Marija posrednica, ali njezina posrednička uloga, navodno, ne narušava Kristovo jedino posredništvo. Marija je posrednica pred posrednikom. Svaka molitva mora proći Marijinu provjeru. Niko ne može pristupiti Kristu osim po Mariji. Pokušati pristupiti Bogu bez Marije je kao pokušati letjeti bez krila. (Evangelje po Rimu, 183.) Pitamo se kako Krist može biti jedini posrednik, a istovremeno se Bogu ili Kristu ne može pristupiti bez Marije?

Sedmo, Marija je proglašena **kraljicom neba**.

Vidljivo je koliko su rimokatolici uzveličali Mariju? U Bibliji je ona obična žena kojoj je Bog iskazao milost i izabrao je da bude majka Mesije i ništa više. U rimokatoličanstvu je boginja. Čitao

sam da se katolici iznenade kada počnu čitati Bibliju i otkriju da o Mariji nema puno riječi. U Bibliji je uzvišen Krist, a ne Marija. Usporedimo li biblijskog Krista i rimokatoličku Mariju vidjet ćemo da je Marija sve što i Krist.

(1) Krist je bezgrešan,
Marija je bezgrešna.

(2) Krist je svojom žrtvom otkupio grijehe svijeta.
Marija je s Kristom sudjelovala u otkupljenju.

(3) Krist je drugi Adam.
Marija je druga Eva.

(4) Krist je uznesen na nebo sjeo s desne Ocu.
Marija je uznesena na nebo sjela s desne Sinu.

(5) Krist je posrednik između Boga i ljudi.
Marija je posrednica između Krista i ljudi.

(6) Kristu je dana sva vlast nebeska i zemaljska, on je kralj kraljeva.

Mariji je dana sva vlast nebeska i zemaljska, ona je kraljica neba.

Ovo je samo dio usporedbe. Dva su problema s ovim vjerovanjem o Mariji. Prvi je da ništa od toga nema u Bibliji. Drugi je da je sve upravo suprotno Bibliji. Nema vremena ni potrebe dokazivati u kojoj mjeri je vjerovanje o Mariji u suprotnosti s Biblijom. Spomenut ću samo neke činjenice.

1. Biblija uči da su svi ljudi sagriješili, svi osim Isusa, a ne osim Isusa i Marije. (Rim 3:23, 2 Kor 5:21)

2. Biblija nepobitno uči da Marija nije ostala djevica nego je poslije Isusa rodila još djece.

Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus. (Mt 1:24-25)

Tekst kaže da Josip nije imao intimne odnose s Marijom dok nije rodila Isusa. Drugim riječima, Josip je imao intimne odnose s Marijom nakon što je rodila Isusa.

I ovdje se suočavamo s još jednom kontradikcijom između učenja katoličke crkve i Biblije. Istina je ili jedno ili drugo. Nikako ne može biti oboje. Ja vjerujem da je istinita Biblija – Božija riječ.

Dok on još govoraše mnoštvu (Isus), eto majke i braće njegove. Stajahu vani tražeći da s njime govore. (Mt 12:46)

I kada dođe subota, poče učiti u sinagogi. I mnogi što su ga slušali preneraženi govorahu: "Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama? Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljevi, i Josipovi, i Judini, i Šimunovi? I nisu li mu sestre ovdje među nama?" I sablažnjavahu se o njega. (Mk 6:2-3)

3. Biblija nedvojbeno uči da nema posrednika između nas i Boga osim jednoga Isusa Krista. Uči da nema posrednika između nas i Krista nego da Kristu možemo i trebamo pristupati direktno i slobodno.

Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. (Mt 11:28)

Isus kaže *Dodite k meni*, a ne dodite k meni preko Marije.

Imajući dakle Velikog svećenika koji prodrije kroz nebesa - Isusa, Sina Božjega – čvrsto se držimo vjere. Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom. Pristupajmo dakle smjelo Prijestolju milosti (Kristu odnosno Kristovom prijestolju) da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas! (Heb 4:14-16)

Isus nas poziva da mu pristupimo slobodno i smjelo. Rimokatolička crkva nas odvraća od Isusa i postavlja između njega i nas mnoštvo posrednika koji nam sprečavaju slobodan i direktan pristup Bogu.

Mnoga učenja rimokatoličke crkve ne samo da ne postoje u Bibliji nego su suprotna učenju Božije riječi. Svako može čitati Bibliju i ispitati je li istina ono što govorim. Zašto je rimokatolička crkva zabranjivala da se Biblija prevede na jezik naroda? Zašto je progonila i ubijala one koji su to pokušali učiniti? Čak ni danas ne ohrabruje vjernike da čitaju Bibliju. Zašto? Jasno je zašto. Zato što mnoga učenja rimokatoličke crkve ne samo da ne postoje u Bibliji nego su u suprotnosti s onim što Biblija uči. Zašto nisam rimokatolik? Jednostavno zato što vjerujem da je Biblija Božija riječ.

Pitanje objave i autoriteta

Nastavljam odgovarati na pitanje zašto nisam rimokatolik. Razmotrit ćemo pitanje objave i autoriteta. U prethodnim poglavljima smo primijetili da se pojedina učenja rimokatoličke crkve ne nalaze u Bibliji, štoviše suprotna su Bibliji. (Naravno, rimokatolička crkva to ne priznaje, ali vjerujem da sam to jasno pokazao i dokazao, i iznijet ću još dokaza koji to potvrđuju.) Otkud rimokatoličkoj crkvi učenja koja ne postoje u Bibliji? Iz Predaje.

1. Šta je Predaja?

Evo odgovora iz Katekizma katoličke crkve:

APOSTOLSKO PROPOVIJEDANJE...

76 Prema Gospodinovoj zapovijedi Evanđelje se prenosilo dvojako: usmeno: "Apostoli su usmenim propovijedanjem, primjerima i ustanovama predali ono što su ili primili iz usta, drugovanja i djela Kristovih, ili naučili pod utjecajem Duha Svetoga"; pismeno: "Apostoli i apostolski muževi (ljudi njihova kruga), nadahnuti istim Duhom Svetim, poruku su spasenja izrazili pismeno".[41]

...NASTAVLJENO PO APOSTOLSKOM NASLJEDSTVU

77 "Da se Evanđelje u Crkvi bez prekida ušćuva neiskvareno i živo, apostoli su kao nastavljače ostavili biskupe, predajući im svoje vlastito učiteljsko mjesto".[42] "Apostolsko se propovijedanje, na osobit način izraženo u nadahnutim knjigama,

moralo neprekinutim nastavljanjem sačuvati sve do dovršenja vremena".[43]

78 To živo prenošenje zbiva se po Duhu Svetom i, ukoliko je zasebno od Svetoga pisma, mada s njime ipak najuže povezano, naziva se "Predajom". Po njoj "Crkva u svom naučavanju, životu i bogoštovlju postojano održava i svim naraštajima prenosi sve što ona jest, sve što vjeruje".[44] "Naučavanje Svetih Otaca svjedoči o životvornoj prisutnosti te Predaje: njezino se bogatstvo slijeva u djelovanje i u život Crkve vjernice i moliteljice".[45]

Odnos između Predaje i Svetog Pisma

81 "Sveto pismo je Božja Riječ ukoliko je pod dahom Duha Svetog pismeno ustaljena". A Sveta predaja čuva "Riječ Božju, koju Krist Gospodin i Duh Sveti povjeriše apostolima" te je prenosi "cjelovito njihovim nasljednicima da je oni - vođeni svjetlom Duha istine - svojim navješćivanjem vjerno čuvaju, izlažu i šire".

82 Tako biva da Crkva, kojoj je povjereno prenošenje i tumačenje Objave, "svoju sigurnost o svim objavljenim stvarima ne crpi samo iz Svetoga pisma. Zato valja oboje (tj. Sveto pismo i Predaju) primati i častiti jednakim osjećajem pobožnosti i štovanja".[48]

Iz navedenog vidimo šta je predaja odnosno apostolska predaja (postoji razlika između apostolske i crkvene predaje). To je Evanđelje koje su apostoli predali usmeno a primili su ga od Krista i Duha Svetog. Da bi se ono sačuvalo neiskvareno i živo, oni su kao svoje nastavljače ostavili bikupe i predali im svoje vlastito učiteljsko mjesto. Tako za katolike postoje dva izvora objave: Sveto pismo i predaja. Zanimljivo je da, kako kaže

katekizam, Sveto pismo i predaju treba primati i častiti jednakim osjećajem pobožnosti i štovanja.

Tako imamo dva izvora objave: pismeni i usmeni, i oba imaju jednaku važnost i autoritet i nazivaju se Božijom riječi. E, tu se mi i katolici bitno razlikujemo. Predaju ne priznajemo kao Božiju riječ, za nas je **samo Pismo** Božija riječ. Primijetite izraz *samo Pismo* (lat. *sola Scriptura*).

Nisam rekao da uopće ne priznajemo predaju, nego da je ne priznajemo kao Božiju riječ. Ona nema niti može imati jednak autoritet i važnost kao pisana Božija riječ (za nas jedina Božija riječ) Biblija. Vrednujemo i poštujemo predaju, posebno ranokršćansku, ali je mjerimo Svetim pismom. Ukoliko predaja nije u skladu sa Svetim pismom, ona za nas nema nikakav autoritet.

2. Problemi s predajom

Šta je problem s predajom? Zašto joj ne pridajemo jednaku važnost kao katolici? Postoji više razloga. Govoreći o predaji katolici navode nekoliko biblijskih tekstova, na primjer:

Mi pak moramo uvijek zahvaljivati Bogu za vas, braćo od Gospodina ljubljena, što vas je od početka odabrao za spasenje, posvećenjem u Duhu i vjerom u istinu. Da, na to vas pozva po našem evanđelju – na posjedovanje slave Gospodina našega Isusa Krista. Stoga braćo, čvrsto stojte i držite se predaja u kojima ste poučeni bilo našom riječju, bilo pismom. (2 Sol 2:13-15)

Hvalim vas što me se u svemu sjećate i držite se predaja kako vam predadoh. (1 Kor 11:2)

"Eto vidite!", kažu, "postoji usmena predaja i Pismo. Pavao kaže da trebamo držati i jedno i drugo."

Tu nailazimo na nekoliko problema. **Prvi** je da predaja koju Pavao spominje nije ista kao ona što je oni naučavaju. Prema njihovom učenju ispada da se predaja po sadržaju može razlikovati od Biblije, bez obzira da li to kažu otvoreno ili negiraju. Poznato je da su oni iz predaje naučili mnogo toga što ne postoji u Bibliji. Molitve svecima i Mariji, ispovijed, pokora, čistilište i ostalo ne samo da nije u Bibliji nego je suprotno Bibliji. Očigledno je da predaja o kojoj Pavao govori nije isto što i predaja o kojoj govori rimokatolička crkva.

Šta je predaja za Pavla? Odgovor stoji u samoj Bibliji. Za apostola Pavla usmena predaja je Evanđelje koje je usmeno propovijedao i koje se ni po čemu ne razlikuje od onoga što je napisao. U 1 Korinćanima stoji:

Hvalim vas što me se u svemu sjećate i držite se predaja kako vam predadoh. (1 Kor 11:2)

Nije teško shvatiti šta je Pavao predao Korinćanima. Pogledajmo tekst iz poslanice:

I ja kada dođoh k vama, braćo, ne dođoh s uzvišenom besjedom ili mudrošću navješćivati vam svjedočanstvo Božje jer ne htjedoh među vama znati što drugo osim Isusa Krista, i to raspetoga. (1 Kor 2:1-2)

Tekst kaže da Pavao nije propovijedao ništa drugo osim Krista i to raspetoga. Kada kaže *Krista i to raspetoga*, znači da je govorio o Kristu, ko on jeste i šta je učinio za nas. Onaj ko poznaje Bibliju

zna da je to Evanđelje odnosno sama suština Evanđelja. U 2. Korinćanima stoji ovako:

Doživljem vam, braćo, u pamet evanđelje koje vam navijestih, koje primiste, u kome stojite, po kojem se spasavate, ako držite što sam vam navijestio; osim ako uzalud povjerovaste. Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; (1 Kor 15:1-4)

Vidjeli smo da usmena predaja o kojoj Biblija govori nije ništa drugo nego Evanđelje koje je u početku propovijedano usmeno a kasnije u potpunosti zapisano. Znano je da u nekoliko prvih godina ili decenija rane crkve nije bio napisan Novi zavjet. Biblija koju su oni imali sadržavala je samo Stari zavjet. Novozavjetno učenje se prenosilo usmenom predajom. Malo po malo se počelo zapisivati, odnosno počeo se formirati kanon Novog zavjeta. Tako je Evanđelje koje su apostoli propovijedali usmeno do kraja prvog stoljeća bilo u potpunosti i zapisano.

Katolici jednostavno ne mogu dokazati da su apostoli osim Evanđelja koje je u potpunosti zapisano u Bibliji propovijedali i o Marijinom uznesenju, štovanju svetaca, čistilištu, papinoj nepogrešivosti, itd. Iz Biblije sam jasno pokazao da su oni propovijedali Krista, a ne Krista i Mariju, kao što danas propovijedaju katolici.

Prema tome, prvi problem s predajom je što predaja koju spominje Biblija i rimokatolička predaja nisu jedno te isto.

Drugi problem s predajom je što ona nije pouzdana. Ona se navodno treba prenositi posredstvom crkve a posebno preko apostolskih nasljednika biskupa. Jasno nam je šta se dešava s

umenom porukom koja ide od čovjeka do čovjeka. Igrali smo igru gluhog telefona. Prenosimo poruku od čovjeka do čovjeka i uz najbolje namjere na kraju dobijemo nešto treće. Jasno je da se usmena poruka mijenja i gubi. Božiji naum nikada nije bio da ljudi pamte neke usmene poruke na temelju kojih će on kasnije suditi svijetu. Ta tvrdnja je smiješna.

Treći problem je da predaja nije niti jasna. Kako možemo spoznati i naučiti predaju? Pitamo se je li rimokatolička navodna usmena predaja negdje zapisana da je možemo čitati kao što čitamo Bibliju? Iz katekizma smo vidjeli da "naučavanje svetih otaca svjedoči o životvornoj prisutnosti te predaje". Rimokatolička crkva priznaje 88 crkvenih otaca. To su ljudi koji su živjeli i pisali u prvim stoljećima crkve. Jesu li oni zapisali predaju? Katekizam kaže da njihovo učenje *svjedoči o životvornoj prisutnosti predaje*, ali ne kaže da su njihova pisanja predaja ili zapis predaje. Zašto je to tako? Zato što se učenja otaca ne slažu a isto tako je poznato da su naučavali mnoge pogrešne stvari. Prema tome, njihova pisanja nisu predaja jer predaja je nepogrešiva Božija riječ. Oni su negdje, tu i tamo, zapisali predaju pa je potrebno razlučiti šta je u njihovim tekstovima predaja a šta nije.

Predaja nije jasna. Mistična je. To potvrđuje i sljedeći tekst iz katekizma:

"Naučavanje Svetih Otaca svjedoči o životvornoj prisutnosti te Predaje: njezino se bogatstvo slijeva u djelovanje i u život Crkve vjernice i moliteljice".

Na pitanja: Šta je Predaja? Gdje je možemo pročitati? Gdje možemo naučiti o njoj? Odgovor je zamršen: *njezino se bogatstvo slijeva u djelovanje i u život Crkve vjernice i moliteljice.*

To bi trebalo značiti da se u životu crkve, vjere i molitve vjernika otkriva predaja. Jedan pisac je to ovako objasnio:

Rimokatolička predaja je bezoblična skupina vjerovanja i običaja za koje crkva tvrdi da se već 60 pokoljenja prenose u vidu "ljudskih formula", recimo kada biskup poučava, kada svećenik izlaže nedjeljnu homiliju, kada teolog piše svoja izlaganja, kada se majka moli sa svojom djecom, kada se pjeva duhovna pjesma, vitraž ili pak neizrečene "duhovne stvarnosti" svojstvene vjernicima. (Evangelje po Rimu, 250)

Zašto ne prihvaćamo da je predaja u rang Pisma? Zato što je ona nepouzdana i nejasna. Kako onda da znamo šta uči predaja? Tu dolazi na scenu rimokatoličko učiteljstvo. Samo ono nam može otkriti. Katekizam uči da je za ispravno razumijevanje Svetog pisma potrebna predaja, koja je za nas tako nejasna i mistična. Zato nas rimokatolička crkva uči da bez crkvenog učiteljstva ne možemo tumačiti i razumjeti Bibliju niti se spasiti. Katekizam kaže ovako:

95 "Očevidno, dakle – po premudroj Božjoj odluci – Sveta predaja, Sveto pismo i crkveno učiteljstvo tako su uzajamno povezani i združeni te jedno bez drugih ne može opstati, a sve zajedno – svako na svoj način – pod djelovanjem jednog Duha Svetoga uspješno pridonosi spasenju duša".

Četvrti razlog je što je sam Isus osudio one koji su predaju izjednačavali s Pismom ili je čak postavljali iznad Pisma. Ako čitamo Novi zavjet vidjet ćemo da predaja nije samo neki rimokatolički fenomen. Židovi su imali svoju predaju. Kao što rimokatolička crkva ističe da u Novom zavjetu nije zapisano sve što su Isus i apostoli naučavali, tako su i Židovi učili da u Bibliji nije zapisano sve što su govorili Mojsije i proroci. Tako su Židovi

imali usmenu i pismenu Toru, predaju i pisanu Božiju riječ Bibliju. I šta se onda dogodilo? Napravili su istu grešku koju prave rimokatolici, izjednačili su predaju s Pismom. Pogledajmo šta im Isus kaže:

Tada pristupe Isusu farizeji i pismoznanci iz Jeruzalema govoreći: "Zašto tvoji učenici prestupaju predaju starih? Ne umivaju ruku prije jela!" On im odgovori: "A zašto vi prestupate zapovijed Božju radi svoje predaje? Ta reče Bog: Poštuj oca i majku! I: Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni! A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude sveti dar, ne treba da poštuje oca svoga ni majku svoju.' Tako dokinuste riječ Božju radi svoje predaje. Licemjeri, dobro prorokova o vama Izaija: Narod me ovaj usnama časti, a srce mu je daleko od mene. Uzalud me štiju naučavajući nauke – uredbе ljudske." (Mt 15:1-9)

U prethodnim poukama sam pokazao da rimokatolička crkva radi isto, dokida riječ Božiju zbog svoje predaje. Biblija zabranjuje klanjanje kipovima, a oni ukidaju riječ Božiju zbog svoje predaje. Biblija zabranjuje molitve umrlima, a oni ukidaju riječ Božiju zbog svoje predaje.

Peti razlog protiv izjednačavanja predaje i Biblije je što, kad to učinimo, imamo dva različita Evanđelja.

Čudim se da od Onoga koji vas pozva na milost Kristovu tako brzo prelazite na neko drugo evanđelje, koje uostalom i ne postoji. Postoje samo neki koji vas zbunjuju i hoće prevratiti evanđelje Kristovo. Ali kad bismo vam mi, ili kad bi vam anđeo s neba navješćivao neko evanđelje mimo onoga koje vam mi navijestismo, neka je proklet! Što smo već rekli, to sad i

ponavljam: navješćuje li vam tko neko evanđelje mimo onoga koje primiste, neka je proklet. (Gal 1:6-9)

Strašno je navješćivati drugo Evanđelje od onoga koje su navijestili apostoli. Kada čitamo Bibliju vrlo jasno razumijemo Evanđelje. To je radosna vijest o spasenju grešnika koje je omogućio Isus Krist svojom smrću na križu, i koje se prima pokajanjem i vjerom. Pokajanje i vjera su dvije strane iste medalje. Grešnik priznaje da je grešan i u vjeri se okreće od grijeha prema Kristu prihvaćajući ga za svog Spasitelja i Gospodara.

Onaj nato zaiska svjetlo, uleti i dršćući baci se pred Pavla i Silu; izvede ih i upita: "Gospodo, što mi je činiti da se spasim?" Oni će mu: "Vjeruj u Gospodina Isusa i spasit ćeš se – ti i dom tvoj!" Onda navijestiše riječ Gospodnju njemu i svima u domu njegovu. (Dj 16:29-32)

Biblijsko spasenje izgleda ovako:

Pokajanje + vjera u Krista = Spasenje

Sad se zapitajmo šta je Evanđelje prema učenju rimokatoličke crkve, odnosno kako možemo biti spašeni? Prema rimokatoličkom učenju spasenje omogućavaju Krist, Marija (jer smo vidjeli da je ona suotkupiteljica), sveci, crkva i mi. Rimokatolička jednadžba (ako je možemo tako nazvati) spasenja izgleda ovako:

Vjera + krštenje + krizma + ispovijed + pokora + sveta pričest + drugi sakramenti + zagovori i zasluge svetaca i Marije + poslušnost crkvenim zapovijedima + dobra djela + čistilište (=?) možda spasenje.

1129 paragraf katekizma kaže da su sakramenti nužni za spasenje: Budući da ih samo crkva može udijeliti slijedi da je crkva nužna za spasenje.

Biblija uči da je Isus poslao apostole da propovijedaju Evanđelje, to jest Radosnu vijest da je Krist na križu platio kaznu umjesto nas i omogućio nam spasenje. Trebamo se pokajati za svoje grijehе i u vjeri ga prihvatiti za Gospodara i Spasitelja, i bit ćemo spašeni. Prema rimokatoličkom učenju nije baš tako. Krist je poslao apostole da propovijedaju Evanđelje, Radosnu vijest da je Krist umro za nas i osnovao crkvu koja nam može pomoći da dođemo do spasenja tako što će Bog kroz nju posredovati milost. Ako je budemo slušali i vršili sve što nam kaže, možda ćemo biti spašeni.

Biblijsko Evanđelje: Krist je platio kaznu umjesto nas. Spasenje primamo vjerom.

Rimokatoličko Evanđelje: Krist je osnovao crkvu. Ona nam može pomoći da jednog dana možda budemo spašeni.

Ako je stvarno istina da je Evanđelje ono što rimokatolička crkva uči da jeste, onda to nije nikakva radosna vijest. Zamislite da vam dođe apostol Pavao i kaže: "Donosim ti radosnu vijest. Učlani se u našu crkvu, vrši sve što ti crkva naređuje i možda ćeš biti spašen."

Izraelci su imali svoju religiju koja im je govorila isto: "Učlani se u našu religiju, vrši sve što ti zapovjedimo i možda ćeš biti spašen." Zašto bi im još jedna takva poruka bila radosna vijest?

Ne, to nije Radosna vijest. Radosna vijest je da je Krist svojom smrću na križu omogućio spasenje i da to spasenje primamo vjerom. To je Radosna vijest koju naučava Biblija. Zar da odbacim ovako jasno i veličanstveno Evanđelje i prihvatim

rimokatoličko učenje koje se temelji na mističnoj i nejasnoj predaji?

Sola Scriptura

U prethodnom poglavlju smo razmišljali o mjestu predaje u rimokatoličkoj teologiji. Predaja i Sveto pismo smatraju se jednakovrijednim izvorima posebne objave i zajedno sa crkvenim učiteljstvom predstavljaju vrhovni autoritet za vjeru i praksu u rimokatoličkoj crkvi.

Mi ne prihvaćamo da je predaja izvor posebne Božije objave niti da se smije izjednačiti sa Svetim pismom po bilo kojem pitanju. Zato kažemo da je samo Biblija (samo Pismo, sola Scriptura), koja je završena i sastoji se od 66 knjiga jedini izvor posebne objave i vrhovni autoritet za vjeru i praksu, ili da je Biblija jedini izvor i pravilo svog kršćanskog znanja (Heinrich Heppe), ili da Biblija sadrži sve informacije koje su potrebne i neophodne za spasenje i život ugodan Bogu i to na taj način da one mogu biti dovoljno jasne prosječnom vjerniku (W. Robert Godfrey).

Ovdje imamo šest ključnih riječi: **objava, završenost, autoritet, neophodnost, dovoljnost, jasnoća**. Biblija je Božija jedina posebna objava (objava mimo opće Božije objave u prirodi) koja je završena, ona je vrhovni autoritet za vjeru i praksu, sadrži dovoljno informacija neophodnih za spasenje i život u potpunosti ugodan Bogu i u suštini je jasna i prosječnom vjerniku.

Vrlo je važno objasniti i pravilno razumjeti princip *sola Scriptura*. Šta to jeste i šta nije. Obratite pozornost, jer ako ne razumijemo ovo učenje nalazimo se na veoma klizavom terenu i teško da ćemo ostalo moći dobro razumjeti. Ako razumijemo ovo učenje, pred nama se otvaraju vrata mudrosti i spoznaje.

1. *Sola Scriptura* nije ...

Kada kažemo *sola Scriptura* ili samo Pismo, ne mislimo da je Biblija jedini izvor posebne objave negirajući da je Bog u prošlosti davao posebnu objavu na razne načine. Ne negiramo da je Bog u prošlosti govorio mnoge riječi koje nisu zapisane u Pismu. Ne negiramo potrebu i ulogu Duha Svetog u životu novozavjetnog vjernika, niti ulogu pastira i učitelja u crkvi. Ono što negiramo je da postoji bilo kakva pisana Božija riječ koja nije sadržana u Bibliji. Npr. neka knjiga ili izreke koje su nadahnuta Božija riječ, ali nisu dio Biblije. Negiramo i to da postoji bilo kakva riječ, zapisana ili ne zapisana, koju možemo izjednačiti s Biblijom. Biblija je jedina zapisana Božija riječ pomoću koje sve mjerimo i ispitujemo.

Princip *sola Scriptura* ne znači da osim Božije riječi ne priznajemo nikakav drugi autoritet. Sama Biblija govori o raznim vrstama i nivoima autoriteta. Govori o autoritetu roditelja, muževa, vlasti, starješina i sl. Međutim, autoritet Biblije je iznad svakog drugog autoriteta zato što je ona Božija riječ a Bog je iznad svega. Nikakav autoritet ne može oduzimati ili dodavati onome što piše u Bibliji, niti naučavati i zapovijedati suprotno Bibliji. Ljudi mogu naučavati i zapovijedati suprotno Bibliji, ali ih ne smijemo slušati. Bilo koja crkva može naučavati i izmišljati doktrine, ali to ne smijemo vjerovati niti držati, jer je Božija riječ naš vrhovni autoritet.

Kada kažemo *sola Scriptura*, ne mislimo da je Biblija toliko jasna da svi mogu razumjeti sve što u njoj piše. Ono što tvrdimo je da je Biblija dovoljno jasna tako da svaki vjernik može razumjeti njenu centralnu poruku i napredovati u razumijevanju.

2. Sola Scriptura je...

Prvo, izraz *sola Scriptura* označava da je **Biblija jedini izvor posebne objave** odnosno da je jedino Biblija Božija riječ. Ne Biblija i predaja, ne Biblija i proročanstva nekog proroka ili proročice, ne Biblija i učenje bio koje crkve, nego samo Biblija.

Drugo, *sola Scriptura* znači da je **Biblija vrhovni autoritet** jer je Božija riječ.

Treće, *sola Scriptura* znači da je **Biblija dovoljna**. Ovo je suštinski važno. Kada kažemo da je Biblija dovoljna tvrdimo da se sve informacije koje su potrebne da bi neko bio spašen nalaze u Bibliji. Ne samo to, nego sve što trebamo znati da bismo živjeli u potpunosti Bogu ugodan život nalazi se u Bibliji. Nije nam potrebna predaja, nisu nam potrebni novi proroci i proročice, Biblija je dovoljna.

Četvrto, **Biblija je dovoljno jasna**. Neki (rimokatolici) će priznati da je Biblija dovoljna u određenom smislu, ali ne da je dovoljno jasna. Tvrdi da je za razumijevanje Biblije neophodna predaja i crkveno učiteljstvo. Tako ustvari slijedi da Biblija nije dovoljna. Mi vjerujemo da je dovoljna i dovoljno jasna.

Trebali bismo se potruditi da zapamtimo šta znači izraz *sola Scriptura*. Najlakše ćemo to zapamtiti ako zapamtimo ovu kratku rečenicu: **izraz sola Scriptura označava da je samo Biblija Božija riječ**.

E sad, ako je samo Biblija Božija riječ, onda je ona najveći autoritet. Mora sadržavati sve što je potrebno za spasenje i pobožan život. Mora biti jasna inače sve prije rečeno nema nikakvog smisla.

3. Dokazi za ispravnost principa

Rimokatolici uče da je i predaja Božija riječ, i zato ne mogu prihvatiti princip sola Scriptura. Štoviše, naučavaju da taj princip nije ispravan i da Biblija uopće ne uči takvo što. Pokazat ću da Biblija itekako uči princip sola Scriptura.

Dokazi da je Biblija vrhovni autoritet

Time, braćo, smjerah na sebe i Apolona radi vas: da na nama naučite onu "Ne preko onoga što je pisano" te se ne nadimate jednim protiv drugoga. (1 Kor 4:6)

Riječi *pisano je* odnose se na ono što je pisano u Bibliji. Iz teksta je jasno da je ono što je pisano, tj. Biblija, vrhovni autoritet. Sjetimo se kako se Isus u kušnji branio protiv Sotone. Citirao je Bibliju započinjući frazom *pisano je*. Zašto je to važno? Zato što je Biblija vrhovni autoritet. Apostoli ispravnost svog naučavanja u poslanicama potvrđuju citiranjem onoga što stoji pisano. Vjernici u Bereji su propovijedanje apostola Pavla provjeravali u Bibliji. Zašto? Zato što je pisana Božija riječ Biblija vrhovni autoritet za vjeru i praksu.

Gdje to piše? Vidjeli smo u samoj Bibliji. Međutim, to je samo dio značenja izraza sola Scriptura. Moramo još pokazati i dokazati da sama Biblija uči da je dovoljno jasna i da je dovoljna. Ako to uspijem pokazati i dokazati, onda sam uspio pokazati i dokazati da sama Biblija naučava princip samo Pismo.

Dokazi da je Biblija jasna

Pogledajmo nekoliko tekstova koji govore o jasnoći Biblije. Uvodne riječi iz knjige Izreka govore o jasnoći Biblije:

Mudre izreke Salomona, sina Davidova, kralja izraelskog: da se spozna mudrost i pouka, da se shvate razumne riječi; da se primi umna pouka, pravda i pravica i nepristranost; da se dade pamet neiskusnima, mladiću znanje i umijeće; kad mudar čuje, da umnoži znanje, a razuman steče mudrije misli; (Izr 1:1-5).

Vidimo da su Božije riječi namijenjene da mladima i neiskusnima, jednako kao i mudrima i iskusnima, daju pamet, znanje i mudrost. Nije potrebno steći posebnu pamet i mudrost pa tek onda pristupiti Božijoj riječi i pokušati je razumjeti. Pristupamo joj direktno i iz nje primamo mudrost i znanje. Zar nije očigledno da ovaj tekst uči doktrinu o jasnoći Biblije? U Psalmu 19, David je napisao:

Savršen je Zakon Jahvin – dušu krijepi; pouzdano je Svjedočanstvo Jahvino – neuka uči; (Ps 19:8)

Božija riječ uči neuke i neuki je mogu i trebaju čitati i razumjeti. Kada je Mojsije Izraelcima prenosio Božije riječi, rekao im je:

Riječi ove što ti ih danas naređujem neka ti se urežu u srce. Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem; kad liježeš i kad ustaješ. (Pnz 6:6-7)

Tekst kaže da riječi Božije trebaju i mogu razumjeti i djeca, a ne samo odrasli. Roditelji trebaju poučavati djecu Božijoj riječi, a ne ovlašteno crkveno učiteljstvo. To nesumnjivo znači da su roditelji itekako kadri razumjeti Božiju riječ i da mogu biti itekako kvalificirani da poučavaju svoju djecu. Mnoštvo je ovakvih primjera u Starom zavjetu. Pogledajmo primjer iz Novog zavjeta:

Na početku mnogih poslanica čitamo riječi tipa *Crkvi Božijoj u tom i tom gradu* ili *svetima* u što nam pokazuje da je Božija riječ upućena običnim vjernicima, a ne nekim posebno obrazovanim

teolozima ili svećenicima. Ako je poslanica bila upućena svim članovima crkve, jasno je da su je svi članovi mogli i razumjeti. Pavao se u nekim poslanicama obraća direktno djeci.

Kada govorim o jasnoći Biblije ne mislim da je nakon prvog čitanja sve jasno, niti da nam je sve jasno nakon deset godina čitanja, ili da nema odlomaka koje je teže razumjeti. Ono što želim reći je da nam dovoljno toga može biti jasno, a kako napredujemo u zrelosti i poznavanju Boga, bit će nam jasno sve više i više.

Ponovo napominjem i to da doktrina o jasnoći Biblije ne negira potrebu djelovanja i prosvjetljenja od strane Duha Svetog. Prosvjetljenje od Duha je neophodno za razumijevanje Biblije.

Naravan čovjek ne prima što je od Duha Božjega; njemu je to ludost i ne može spoznati jer po Duhu valja prosuđivati. (1 Kor 2:14)

Doktrina o jasnoći Biblije ne negira potrebu pastira i učitelja u crkvi. Pismo jasno kaže:

On i "dade" jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove: da više ne budemo nejačad kojom se valovi poigravaju i koje goni svaki vjetar nauka u ovom kockanju ljudskom, u lukavosti što put krči zabludi. (Ef 4:11-14)

Bog je dao pastire i učitelje da nam pomognu u razumijevanju Biblije i napredovanju u spoznaji Boga, ali oni nisu vrhovni autoritet (u onom smislu u kojem to uči rimokatolička teologija).

Svaki vjernik može i treba provjeravati istinitost onoga što propovjednik naučava. Kada je apostol Pavao propovijedao u Bereji, Židovi su spremno prihvatili Riječ, ali su ipak provjeravali u Bibliji da li je to tako (Dj 17:11).

Uviđamo li koliko je važna doktrina o jasnoći Biblije? Ne trebamo se bojati čitati Bibliju misleći da je ne možemo razumjeti. Ako smo istinski vjernici, onda je možemo i trebamo razumjeti, možemo je i trebamo poslušati. Ukoliko još živimo u grijehu i pobuni protiv Boga te se Biblija čini kao zapečaćena knjiga, onda se trebamo poniziti i pokajati pred Bogom i on će nam otvoriti oči da možemo čitati i razumjeti ono što čitamo.

Dokazi da je Biblija dovoljna

Sljedeće što ću pokazati i dokazati je da sama Biblija uči da je dovoljna, tj da sadrži sve neophodne informacije kako za spasenje, tako i za svet, ispunjen, pobjedonosan i Bogu ugodan život. Mnogi koji se nazivaju kršćanima će reći da nije tako. Svaki istinski treba reći DA! Pogledajmo par tekstova.

Šimun Petar, sluga i apostol Isusa Krista, onima koje pravednošću Boga našega i Spasitelja Isusa Krista zapade ista dragocjena vjera kao i nas. Punina vam milosti i mira po spoznaji Boga i Isusa, Gospodina našega! Doista, po spoznaji njega, koji nas pozva slavom svojom i krepošću, božanska nas je snaga njegova obdarila svime za život i pobožnost. (2 Pt 1:1-3).

Pitanje je da li je vjernicima kojima se Petar obraća u prvom stoljeću nedostajalo išta što je potrebno za život i pobožnost? Definitivan odgovor je – NE. Po spoznaji Krista, Bog ih je obdario svime što je potrebno za život i pobožnost. Da Petar ovdje

između ostalog misli i na Bibliju potvrđuju stihovi od 19-21. Pavao je Timoteju pisao sljedeće:

Ti, naprotiv, ostani u onome u čemu si poučen i čemu si vjeru dao, svjestan od koga si sve poučen i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu. Sve Pismo, bogoduho, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljavanje, odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban. (2 Tim 3:14-17)

Pavao ovdje naučava da je Pismo dovoljno za dvije stvari: da nas pouči o spasenju koje je po vjeri u Krista, i da nas u potpunosti opremi za kršćanski život i službu. Da li nešto nedostaje? Ne! Imamo savršenu Božiju riječ koja je u potpunosti i jednako nadahnuta, koja je razumljiva i koja je dovoljna.

Pogledajmo još jednom tekst. Kaže *da čovjek Božji bude vrstan, za svako dobro djelo podoban*. Riječ *vrstan* Šarić prevodi sa savršen (grč. *artios*). To znači da čovjek Božji, tj. vjernik može biti u potpunosti opremljen i osposobljen za život i službu samo kroz pisanu Riječ Božiju. Nije mu potrebna predaja. Nisu mu potrebne nove objave i proročanstva.

Ovdje pada u vodu sva rimokatolička teologija i teologija mnogih sekta i kultova. Ako je Biblija dovoljna, a vidjeli smo da jeste, onda je rimokatolička teologija pogrešna. Jasno je da rimokatolička crkva neće priznati ono što je očito, tj. da je Biblija dovoljna, nego ustrajava na svojim tvrdnjama da nije.

Pred kraj svog evanđelja apostol Ivan piše ove riječi:

Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu. (Iv 20:30-31)

Ne trebamo biti veliki mudraci da shvatimo što Ivan ovdje govori. On kaže da čitajući samo njegovo Evanđelje možemo imati sasvim dovoljno informacija koje su nam potrebne da bismo povjerovali u Krista i tako primili spasenje, odnosno život vječni. Ne samo da je čitava Biblija dovoljna da nas savršeno i vjerno pouči putu spasenja nego je čak i samo Ivanovo Evanđelje dovoljno da nas pouči putu spasenja. Koji je uslov za spasenje koji Ivan navodi? Vjera u Isusa Krista Sina Božijeg. Nikakvi drugi dodaci iz bilo koje crkve.

Zaključak

Vidjeli smo šta znači izraz sola Scriptura.

Sola Scriptura znači da je Biblija jedina i nepogrešiva Božija riječ koja je dovoljno jasna i dovoljna da bismo iz nje naučili sve što je potrebno za spasenje i život u potpunosti ugodan Bogu.

Mislim da sam ovdje detaljno i jasno pokazao da je to učenje same Biblije, a ne neka ljudska ideja i izmišljotina. Na Božijem sudu ljudi će biti suđeni na temelju Božijeg zakona koji je zapisan u Božijoj knjizi Bibliji, a ne na temelju izmišljenih ljudskih i crkvenih uredbi, zapovijedi i doktrina.

